doğada bu ay

Bir Yaban Tavşanı Geçti Sanki!

Yaban tavşanı doğada en iyi saklanan canlılardan biridir. Çok sessizdir. Koku alma duyusu çok keskindir. Ayrıca kulakları da çok iyi duyar. En ufak seste hemen yuvasına saklanır. Çevrenin güvenli olduğundan emin olmadan da pek ortaya çıkmaz. Genellikle uzun otların bulunduğu çayırlarda dolaşır. Dinlenmek için bu uzun otların arasında çevreyi kolaylıkla görebileceği yerleri seçer. Ona yaklaştığınızı fark ederse hızla kaçar. İşte onu ancak bu kısa süre içinde görebilirsiniz.

Ülkemizde iki yaban tavşanı türü yaşar. Bunlardan biri yabani tavşan, diğeri de adatavşanıdır. Yabani tavşan ülkemizin hemen her yerinde yaşar. Adatavşanıysa yalnızca belirli yerlerde görülür. Her ikisi de çoğunlukla sabah ya da akşam alacakaranlıkta ve geceleri etkindir. Yaban tavşanları, tilkilerden gökçe delicelere kadar çok sayıda yırtıcı hayvan tarafından avlanır. Ancak koku alma, işitme, görme duyularının keskinliği ve çok hızlı koşmaları sayesinde avcılarından kaçabilirler.

Yabani tavşan

Adatavşanından büyüktür. Kulaklarının ve kuyruğunun ucu siyah renklidir. Kulakları çok uzundur. Normalde yukarıda tuttuğu kuyruğunu koşarken aşağıda tutar. Her ilkbaharda ve sonbaharda kılları dökülür ve yeni kıllar çıkar. Kılları yazın sarımsı kahverengi, kışınsa grimsidir. Karın kısımları grimsi beyazdır.

Genellikle açıklık ve düzlük alanlarda bulunur. Ormanlık ve otluk alanlarda da görülebilir. Yazın taze otlar, çiçekler, tahıllar, çeşitli sebzeler, mantarlar ve meyvelerle beslenir. Kışınsa kurumuş bitkileri, ulaşabildiği ağaç dallarını ve ağaç kabuklarını yer. Kolayca tanınabilen küçük, yuvarlak, saman renkli dışkısı vardır.

Bu fotoğrafta birbirleriyle oyanayan iki yabani tavşan görüyorsunuz.

Yuvasını çalı altlarında açtığı oyuklara yapar. Şubattan ekime kadar yavrulayabilir. Genellikle yılda birkaç kez yavrular ve her seferinde ortalama dört yavru doğurur. Doğduklarında yavruların gözleri açık, vücutları da kıllıdır. Yabani tavşanların ömrü ortalama 6-7 yıldır.

Adatavşanı

Marmara Adası, Avşa Adası, Ekinlik Adası, Paşalimanı Adası ve Sedef Adası'nda yaşar. Yabani tavşandan daha küçüktür. Yabani tavşanınkilerden daha kısa olan kulaklarının uçları kahverengidir. Erkek tavşanlar sonbaharda kıllarını döker ve yeni kıllar çıkar.

Genellikle açık çayırlar, meralar ve tarım alanlarında bulunur. Yazın taze otlar, çiçekler, yabani sebzeler ve çeşitli tarım ürünleriyle beslenir. Kışın soğanlı bitkileri, kuru otları ve ağaç kabuklarını yer. Dışkısı yabani tavşanınkinden daha koyu renkli, hatta kimi zaman siyahtır.

Yuvasını yamaçlarda açtığı oyuklara yapar ve genellikle şubattan ağustosa kadar yavrular. Genellikle yılda beş altı kez yavrular ve her seferinde ortalama dört yavru doğurur. Doğduklarında yavruların gözleri kapalı, vücutları da kılsız olur. Erkek tavşanlar, kendi yavruları olmasalar bile yavru tavşanları korur. Adatavşanlarının ömrü ortalama 9 yıldır.

Bugünlerde Neler Oluyor?

• Kuyrukkakanlar ve çıvgınlar ülkemize geliyor. • Kurbağalar yumurta bırakıyor.
• Orakkanat ve azamet kelebekleri ortaya çıkıyor. • Çiğdemler ve çuhaçiçekleri açmaya başlıyor.

Burcu Meltem Arık
Fotoğraflar: Visual Photos

Kaynaklar

Türkiye'nin Anonim Memelileri Web Sayfası: www.tramem.org
Macdonald, D., Barrett, P., *Mammals of Britain and Europe*, Collins, 1993.